MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 40 KURUŞTUR ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR

Cilt: 8 | 26 KASIM 1945 | SAYI: 356

GENELGELER:

TALİM VE TERBİYE DAİRESİ
Sayı: 2-1292/19

1517

24/XI/1945
ÖZET: 1945—46 öğretim yılının birinci kanaat notu dönemi sonunda derslere 25 aralık 1945 salı günü akşamından 1/I/1946 salı günü akşamına kadar ara verilmesi h.

1945—46 öğretim yılı birinci kanaat notu dönemi sonunda:

a) Yüksek dereceli̇leri ile Yapı Enstitüleri, Erkek Sanat Enstitüleri, Erkek Orta Sanat Okulları ve Erkek Akşam Sanat Okulları ayrık olmak üzere meslek ve teknik öğretim kurumlarında,

b) Öğretmen okullarında,

c) Orta okullarla liselerde,

derslere 25 aralık 1945 salı günü akşamından 1 ocak 1946 salı günü akşamına kadar ara verilmesi uygun görülmüştür.

Millî Eğitim Bakanı Vekili a.
R. Uzel

K. Y.

İLK ÖĞRETİM UMUM MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 6/20428

1518

24/XI/1945
ÖZET: İlk öğretim işlerinin plânlaştırılması h.

Valiliklere

İlk öğretimi yüzdeyüz gerçekleştirmek amaciyle; Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilmiş olan kanunların uygulanmasına başlandığından beri yurdun her tarafında, eşine raslanmıyan çalışmalara girişilmiş bulunulmaktadır. Gelecek yıllarda öğretmen okullarından ve Köy Enstitülerinden çıkacak öğretmenler için birçok alanlarda türlü hazırlıklar yapılmış ve işleri için de yapılacaktır. Bugüne kadar bazı illerde Bakanlıkça onanmış veya onanmamış olarak vücuda getirilen çalışma plânları yapılırken ayrı ayrı görüşlerden hareket edilmiş bulunması büyük bir mesele olan İlk öğretim işini aynı ilkelere dayanarak takibetmeyi güçleştirdiğinden bu genelge ile illerin hepsinde, ana dâvayı beraber anlayışı sağlamayı uygun gördük. Köylerin, şehir ve kasabaların özelliklerine göre her il ve ilçeyi gelecek yıllara göre hazırlanacak bir çalışma plânına uyuşturmak istedik.

Bu maksatla düzenlenen ve ilişik olarak gönderilen (İlk öğretim çalışma plânı) çizelgelerinin ne suretle doldurulacakları birinci sayfanın alt kısmında gösterilmiştir. Bu çizelgeler aşağıdaki bilgilere ve esaslara göre doldurulacaktır:

I — 3238, 3803, 4274 ve 4357 sayılı kanunlarda öğretmen yetiştirme işinden bütçe ve kadro meselelerine varıncaya kadar ilk öğretimi ilgilendiren her iş ve bu işin nasıl yapılacağı saptanmış bulunmaktadır.

Her ilce ve ilin gelecek yıllara ait çalışma plânları hazırlanırken şu noksanlar göz önünde tutulacaktır:

a) Birinci maddede sayıları yazılı kanunlarda saptanan esaslara göre açılacak olan okullarla buralara verilecek eğitmen ve öğretmenlerin sayısı,

b) Köy Enstitüsünde bulunan ve İlinize köylerine öğretmen olarak dönecek olan öğrencilerin hangi yıllarda Enstitüden çıkacakları ve hangi köylere verilecekleri,

c) İliniz hesabına her yıl Köy Enstitüsüne yollanacak eğitmen ve öğretmen adaylarının sayısı,

d) Özel idarelerden maaş alarak bugün köylerde çalışmakta olan öğretmenlerin hangi köylerde çalıştırılacakları ve en sonunda Köy Enstitüsü mezunları yerleştirildikçe şehirlere getirilecek olanların sayısı,

e) Gelecek yıllarda özel idare bütçelerinden İlk öğretim için ayrılacak ödenek miktarının şimdiden tahmini olarak hesaplanması.

II — Nüfusumuzun % 80 i köylerde bulunduğu için İlk öğretime kavuşturulacak çocukların da % 80 ni köylerdedir.

Nüfusları ne kadar az olursa olsun köylerimizin her birini okula kavuşturmak ana yasa hükümleri icabıdır.

Şehir ve kasabalarımızda günden güne artmakta bulunan öğrenci kalabalığını normal sınıf mevcudu haddine getirebilmek için buralarda da ihtiyacı karşılıyacak sayıda yeni okul binaları yaptırılması icabetmektedir.

Öğretmen ve eğitmeni sağlanan hiçbir köyümüzü veya şehir ve kasabalarımızı bunların çalışacakları binalardan mahrum bırakamayız. Onun için gelecek yılların çalışma plânlarında köyde ve kentte okul yapımına yer ayırmamız ve bu işi düzenli bir şekilde hızla yürütebilmek amaciyle teşkilâtlanmamız gerekmektedir. Çalışma plânı işlenirken her köy ve ilcenin özelliklerine göre aşağıdaki noktalar göz önünde tutulacaktır:

a) Okul yapımına girişilecek yerleri yıllarına göre saptamak,

b) Yapım işlerinde motörlü vasıtalardan faydalanılacak tedbirleri almak. Kereste, tuğla, kiremit, kireç gibi önemli yapım malzemesini okul yapılacak yerlere en yakın çevrelerden sağlama yollarını bulmak ve bunları elde edebilmek için; tuğla, kiremit, kireç, taş ocakları açmak, su kuvvetlerinden faydalanarak hizar yapmak.

c) Köylerdeki yapım işlerinde Enstitü mezunu öğretmenlerle Köy Enstitüsü öğrencilerinden ve Enstitü taşıtlarından büyük ölçüde faydalanma yolunu tutmak,

d) Yapım işleri ödevlilerini birbirine yardım edebilecek bir duruma getirmek için kredi bulmak, köy birlikleri kurmak, bölge okulu birliklerini işletmek gibi çarelere başvurmak.

e) Köylerde okul binası yapılmadan ve Köy Enstitüsü mezunu öğretmen gelmeden önce okula tahsis edilmiş olan araziyi imece ile işletmek suretiyle ve yapım zamanında harcatmak amaciyle bankalarda (fonlar) tesis etmek,

f) Plânları belli okulların kapı ve pencere gibi istandardize edilmiş kısımlarını, iş yapmaya en elverişli zamanları seçerek önceden hazırlatmak.

III — Yukarki maddelerde saptanan esaslara göre çalışılınca her yıl İliniz köy, şehir ve kasabalarında açılacak okulların nerelerde açılacakları, bunların tipleri ve bu okullara verilecek öğretmenlerle eğitmenlerin hem sayıları hem de hangi kurumlardan yetiştirilen öğretmenlerden alacakları meydana çıkacaktır.

Çalışma plânı Bakanlıkça onanlandıktan sonra ayniyle muhtarlara kadar bütün illere resmen tebliğ edilecektir. Böylece İlk öğretim işi şahıslara göre değişmiyecek, görevlilerin hepsi işlerinin mahiyetini ve sınırlarını anlamış olacaklardır.

IV — İllerin İlk öğretim alanında çalışmaları bu plânlara göre denetlenip teftiş edilecektir.

V — İliniz çalışma plânının Köy Enstitüsü Müdürlükleriyle işbirliği yapılmak suretiyle 1946 yılı başına kadar [1] hazırlanarak Bakanlığa gönderilmesini önemle rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı
Hasan-Âli Yücel

H. T.

[1] Bu tarih ocak ayı sonuna kadar uzatılmıştır.

A. ON YIL İÇİNDE KÖY ENSTİTÜLERİNE ALINARAK YETİŞTİRİLECEK ÖĞRETMENLERİN SAYISI

Yıllar	KÖY ENSTİTÜLERİNİN ADLARI																								Toplam
	Kepirtepe	Arifiye	Savaştepe	Kızılçullu	Ortaklar	Çifteler	Gönen	Aksu	Hasanoğlan	Göl	Ivriz	Pazarören	Pamukpınar	Akpınar	Düziçi	Akçadağ	Pulur	Beşikdüzü	Cılavuz	Dicle	Muş ve Bingöl dolayı	Siirt ve Van dolayı	Akdeniz kıyısı	Karadeniz kıyısı	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
1946 — 47	100	200	100	100	100	60	100	100	100	100	120	50	100	100	75	200	150	100	100	100	150	—	—	—	2305
1947 — 48	60	250	150	100	100	60	100	100	150	150	150	50	150	100	75	300	250	150	100	150	150	150	150	150	3295
1948 — 49	60	350	200	150	100	60	50	50	350	200	230	50	250	100	100	400	400	250	50	200	250	150	150	150	4300
1949 — 50	60	350	200	150	100	60	50	50	450	300	250	50	250	100	150	600	500	250	50	200	250	250	250	250	5170
1950 — 51	60	450	300	150	100	100	50	50	550	400	250	50	300	150	150	1000	600	250	50	200	250	250	250	250	6210
1951 — 52	50	100	125	100	75	75	50	125	150	125	125	50	150	100	125	150	125	100	100	150	150	150	150	150	2750
1952 — 53	50	100	125	100	50	50	50	100	150	100	125	50	150	100	125	150	125	100	100	150	150	150	150	150	2650
1953 — 54	50	100	100	50	50	50	50	100	100	100	100	50	100	100	100	150	125	100	100	150	150	150	150	150	2425
1954 — 55	50	100	100	50	50	50	50	50	100	100	100	50	50	50	100	100	100	50	100	150	150	150	150	150	2150
1955 — 56	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	100	50	50	50	50	100	50	50	50	100	100	150	150	150	1700
Toplam	590	2050	1450	1000	775	615	600	775	2150	1625	1550	500	1550	950	1050	3150	2425	1400	800	1550	1750	1550	1550	1550	37955

B. KÖY ENSTİTÜLERİNE ALINARAK YETİŞTİRİLECEK EĞİTMENLERİN SAYISI

Yıllar	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	Toplam
1946 — 47	20	20	25	25	25	20	20	25	30	25	25	20	30	20	20	25	30	20	20	50	50	50	50	50	695
1947 — 48	20	20	25	20	25	20	20	25	30	20	20	20	30	20	20	25	30	20	20	50	50	50	50	50	680
1948 — 49	15	60	30	20	30	20	20	20	50	20	20	20	50	20	30	25	30	20	20	60	60	60	60	60	820
1949 — 50	15	80	30	20	30	15	15	20	50	20	20	20	50	30	30	30	50	20	20	60	60	60	60	60	865
1950 — 51	15	100	40	30	40	15	15	20	100	20	20	15	50	30	40	30	50	20	20	75	75	75	75	75	1045
1951 — 52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	100	—	100	—	25	25	100	25	25	100	100	100	100	100	1000
1952 — 53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	60	—	60	—	25	25	60	25	25	60	60	60	60	60	640
1953 — 54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	60	—	60	—	25	25	60	25	25	60	60	60	60	60	640
1954 — 55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	30	—	30	—	25	25	60	25	25	60	60	60	60	60	550
1955 — 56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	30	—	30	—	25	25	60	25	25	60	60	60	60	60	550
Toplam	85	280	150	115	150	90	90	110	260	385	385	95	490	120	265	260	530	225	225	635	635	635	635	635	7485

.... İLİ .... İLCESİ İLK ÖĞRETİM ÇALIŞMA PLÂNI

İlce merkezinin ve köylerin adları	A. İlk öğrenimin bugünkü durumu						B. İlk öğrenimi yüzde yüz gerçekleştirmek için alınacak tedbirler					
	1	2	3	4	5		6	7			8	9
	Nüfusu	Mecburi öğrenim çağındaki çocuk sayısı	İlk okul sayısı	Öğretmen veya eğitmen sayısı	Okula devam eden çocukların sayısı		Yeniden yapılacak okulların sayısı ve tipleri	Bu okullara verilecek öğreticilerin sayısı			Bu işlerin hangi yıllarda yapılacakları	Düşünceler
					Kız	Erkek		Eğit.	Öğret.	Başöğretmen		

Bu çizelgenin nasıl doldurulacağına dair notlar

A. *İlk öğretimin bugünkü durumu:*

Bu bölüm İlk öğretimin bugünkü durumunu göstermek üzere saptanacak hususları içine almaktadır. Bölümün numarasız olan ilk sütununa ilce merkeziyle o ilcenin köylerinin adları yazılacaktır. Çizelge yüz yerin adı yazılabilecek şekilde hazırlanmıştır. Köy sayısı 99 dan az olan ilceler için bir çizelge kullanılacak, bundan fazla olanlar için mütaaddit çizelgeler doldurulacaktır. Çizelgenin sütunları numaralanmıştır. Her numara ile gösterilen sütunun nasıl doldurulacağı aşağıda anlatılacaktır:

1) İlce merkezleriyle köylerin nüfusları ekim ayında yapılan yeni nüfus sayımında elde edilen rakamlara göre bu ilk ve bir numaralı sütuna yazılacaktır [1] 2) Mecburi öğrenim çağındaki çocuklara mahsus iki numaralı sütuna (7 - 16) yaşlarındaki çocukların miktarı yazılacaktır.[2] 3) Burada faal bulunan okulların sayısı gösterilecek, eğitmenli okullar (E) öğretmenli okullar (Ö) işaretleri rakamdan önce konmak suretiyle belirtilecektir. 4) Bu sütuna kadrodaki eğitmen veya öğretmenlerin sayısı; yazılacaktır. 5) Okula devam eden çocukların sayısı 1945 - 1946 ders yılındaki çocuklara göre buraya yazılacaktır.

B. *İlk öğrenimi yüzde yüz gerçekleştirmek için alınacak tedbirler:*

İkinci bölümde ilk öğrenimin yüzde yüz gerçekleştirilmesiyle ilgili hususlara yerler ayrılmıştır. 6) Numaralı sütuna yeniden açılacak okulların sayısiyle tipleri yazılacaktır. Köy okullarının tipleri tâyin edilirken 4274 sayılı kanunun 1 inci maddesinde yazılı okullar göz önünde tutulacak ve bunlar sayıdan önce ilk ve ikinci harfleri (E, Ö, ÖE, B.) şeklinde yazılmak suretiyle bu sütunda belirtilecektir. 7) Numaralı sütuna yeniden açılacak okulların ihtiyaca göre 50 çocuğa bir eğitmen veya öğretmen ve her okula bir başöğretmen verileceği göz önünde tutularak eğitmen ve öğretmenlerle başöğretmenlerin sayısı işaret edilecektir. 8) Numaralı sütuna bu işlerin hangi yıllarda yapılacağı yazılacak. 9) Numaralı sütunda işlerin özelliklerine göre işaret edilmesi gereken düşünceler belirtilecektir.

C. .... *Valiliğinin yıllara, il ve ilcelere göre İlk öğrenim çalışma plânı:*

Üçüncü bölümde biri ilcelere diğeri ile ait iki çizelge vardır. Her ilcenin köyleri bitince o ilce ile ilgili işler senelere göre ilce çizelgesine yazılacak sonra her valiliğin bütün ilcelerinde yapılacak işler yine senelere göre toplandıktan sonra bunların toplamı olan rakamlar ile ait çalışma plânının özetini gösteren çizelgeye geçirilecektir. Bu sırada bir gezici başöğretmene 10 ve bir ilk öğretim müfettişine 100 eğitmen veya öğretmen düşeceği göz önünde tutularak bunların sayıları belirtilecektir. Bu suretle ilcelere ait çizelgelerde ilgili ilcenin, ile ait çizelgede de bütün valiliğin yapmayı tasarladığı ve plânladığı işler yer almış bulunacaktır.

Çizelgeler doldurulurken gezici başöğretmenlerden milli eğitim memurlarından ve ilk öğretim müfettişlerinden faydalanılacak, köy enstitüsü müdürleriyle sıkı işbirliği yapılacaktır. Plânı hazırlayanlar sonunda ayrılan yere imzalarını koyacaklardır.

[1] Son sayıma ait rakamları almak mümkün olmadığı takdirde mevcut bilgilere göre yazılacaktır.
[2] Öğretmen veya eğitmen sayısı saptanırken (7-72) yaşlardaki çocuklar göz önünde tutulacaktır.

.... İLİ .... İLCESİ İLK ÖĞRETİM ÇALIŞMA PLÂNI

İlce merkezinin ve köylerin adları	A. İlk öğrenimin bugünkü durumu						B. İlk öğrenimi yüzde yüz gerçekleştirmek için alınacak tedbirler					
	1	2	3	4	5		6	7			8	9
	Nüfusu	Mecburi öğrenim çağındaki çocuk sayısı	İlk okul sayısı	Öğretmen veya eğitmen sayısı	Okula devam eden çocukların sayısı		Yeniden yapılacak okulların sayısı ve tipleri	Bu okullara verilecek öğreticilerin sayısı			Bu işlerin hangi yıllarda yapılacakları	Düşünceler
					Kız	Erkek		Eğit.	Öğret	Başöğretmen		
TOPLAM												

C. .... Valiliğinin yıllara, ilâve ilcelere göre İlk öğrenim çalışma plânı

.... İlcesi çalışma plânının özeti

Yıllar	Yeni yapılacak okulların sayısı		Yeni verilecek öğreticilerin sayısı			Yeni verilecek		Köy Enstitüsüne gönderilecek adaylar	
	İlcede	Köylerde	Eğit.	Öğret.	Başöğret.	Gezici B. Ö.	Müf.	Eğit.	Öğrenci
1946—47									
1947—48									
1948—49									
1949—50									
1950—51									
1951—52									
1952—53									
1953—54									
1954—55									
1955—56									

.... İli çalışma plânının özeti

Yıllar	Yeni yapılacak okulların sayısı		Yeni verilecek öğreticilerin sayısı			Yeni verilecek		Köy Enstitüsüne gönderilecek adaylar	
	İlcelerde	Köylerde	Eğit.	Öğret.	Baş öğret.	Gezici B. Ö.	Müf.	Eğit	Öğrenci
1946—47									
1947—48									
1948—49									
1949—50									
1950—51									
1951—52									
1952—53									
1953—54									
1954—55									
1955—56									

.... Valiliği
Millî Eğitim Müdürlüğü
Sayı: ....

Millî Eğitim Bakanlığına

Ankara

3238, 3803, 4274 ve 4357 sayılı kanunlarda yazılı hükümler göz önünde tutularak hazırlanan ilimiz İlk öğrenim çalışma plânı üç nüsha olarak sunulmuştur. Bu çizelgelerden birinin onanarak geri gönderilmesini rica ederim. ..../......../ 1945

Vali

Uygundur. ..../......../ 1945

Millî Eğitim Bakanı

Plânı hazırlıyanların adları ve imzaları

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55